

нили, т. е. отдали ся на наукѣ, просвѣтили ся и изучили силѣ-тѣ на всячко нѣщо кое за что е, та съ това достигнали до тамъ, що-то да покорять и естество-то да имъ слугува, а тѣ да рахатувать. Така тѣ всички сега заповѣдять на огъня, водѣ-тѣ и желѣзо-то да работять за тѣхъ, а тѣ съ цигаркѣ-тѣ въ уста само да измышлявать съ каквы още по-новы и по-новы работы да ни обелюсвать и съ това да ны накарвать да работимъ за тѣхъ и день и ноцѣ, и въ дѣлникъ и въ празникъ, та да събирамы и да имъ проваждамы сухо злато за да наплащамы тѣхны-ты работы. Не смы ли въ това отношеніе тѣхны слугы или робіе! а защо? защо-то смы остави прости, прости и не врѣдни нито една игла да можемъ да си направимъ! А всячко това е за наказаніе намъ, защо-то прѣстѣпихмы горнѣ-тѣ най-главнѣ Божіѣ заповѣдь, та ся не учихмы и не щемъ да ся учимъ.

Всячко това у насъ и съ насъ така е было, така е, па и така ще и да бѣде, нѣ дайте, доклѣ е врѣмя, да ся погryжимъ за дѣтца-та си, та да не остоятъ божемъ тын така. Дайте да нарядимъ по-добрѣ наши-ты училища, какво-то да могатъ тѣ чрѣзь разумны наставленія и поученія да приготвятъ наши-ты чыда да бѣдѣтъ добронравны и свѣстны хора, кои-то да умѣють разумно да употрѣблявать свои-ты знанія, та да могатъ сами да си набавять всички нужды потрѣбы чрѣзь живота. А за да бѣде това ные трѣбва прѣвѣ и прѣвѣ да отварямы и дръжимъ наши-ты училища съ разлогъ, съ цѣль, съ намѣреніе да могатъ тѣ да ны ползувать въ живота, въ работѣ-тѣ, въ занятіе-то и въ тръговѣж-тѣ, съ една рѣчь: въ поминѣка ни. Заради това, кога отварямы училище, прѣвѣ да прѣмыслимъ на всячко това, па за какво-то искамы да приготвимъ чыда-та си, таково и училище да отварямы. Вода-та е всякога полезна, ала кога ся доведе да кара десятинѣ витла воденицѣ, тога тя бѣва още по-полезна. Това сѣще-то е было и може да бѣде по-добрѣ и съ наши-ты училища. За да быхъ могли тѣ да ни отговарять на народны-ты потрѣбы, трѣбва да пазимъ на това:

1) Въ училище-то трѣбва да ся пазн строго на естественъ рядъ; т. е. да ся начина всяко нѣчто спорядъ силѣ-тѣ на ученицы-ты и поелѣ постѣпенно да ся поддвигать на по-големо знаніе, а не да ся кара „едно за кракъ. друго за главъ“. Всяко присилваніе и всякой скокъ е извѣтъ силѣ-тѣ